



## ЛІТОПИС ПОДІЙ

### ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОЇ КНИЖКИ Я. ПОЛІЩУКА В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

---

29 листопада 2021 р. студенти Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, викладачі кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості, письменники та охочі подискутувати про новинки літературознавчих досліджень взяли участь в онлайн-розмові із завідувачем кафедри україністики Університету імені Адама Міцкевича (Познань) Ярославом Поліщуком. Професор презентував своє нове дослідження — «Краса у дзеркалах буття. Постаць Михайла Коцюбинського в українській культурі» (Познань: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, 2021. 232 с.). Організатор і модератор конференції — професорка Олена Романенко.

Як влучно зазначила завідувачка кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості професорка Оксана Сліпушко, успіх праці полягає в погляді автора на феномен М. Коцюбинського: він зачіпає не лише літературний, а й загальнокультурний контекст. Праця складається з трьох розділів. Перший, на думку автора, розкриває традиційний погляд на постать М. Коцюбинського. У цій частині дослідник прагне показати еволюцію творчості митця. «Це дзеркала, так би мовити, біографічні. Я взяв за основу метафору дзеркала, відображень, яка, мені здається, добре корелює із письмом самого Коцюбинського», — зазначив він. Тобто зміни та переломні моменти у творчості письменника Я. Поліщук подає у поєднанні з автобіографічними рефлексіями.

У другій частині йдеться про естетичні дзеркала. Тут автор намагається вийти із константи «Коцюбинський-імпресіоніст». «Я не кажу, що Коцюбинський — не імпресіоніст, але кажу, що імпресіоніст, а також символіст, реаліст, неоромантик...». У цьому ж розділі дослідник згадує і про текстовий діалог, демонструючи, як творчі здобутки письменника функціонують у культурі. Я. Поліщук вказує на те, що «пізніший автор не просто апелює до тексту попередника, а ніби його переосмислює, складає по-

новому, як пазли». Так пише дослідник про пару Коцюбинський — Хвильовий. Третій розділ — суспільні дзеркала. Автор бере до уваги не лише національний, а й ширший європейський контекст, у якому творив Коцюбинський. В останній частині праці Я. Поліщук також згадує про насильницьке втягнення письменника в радянський канон.

Упродовж зустрічі було розглянуто багато цікавих і дискусійних питань.

Лілія РОКИТСЬКА

Отримано 30 листопада 2021 р.

м. Київ



### **Смілянська В. Леонід Смілянський: життя у слові. Критико-біографічний нарис (до 55-річчя з дня відходу).**

Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 74 с.

Авторка книжки, доктор філологічних наук Валерія Леонідівна Смілянська, висвітлила життєвий і творчий шлях свого батька — відомого українського письменника Леоніда Івановича Смілянського (1904—1966). У хронологічній послідовності, на основі фактів, спогадів, свідчень друзів та колег письменника авторка розкрила самобутній образ митця, простежила події його життя в їх тісному зв'язку з творчими пошуками. В. Смілянська проаналізувала художні твори на засадах об'єктивної літературознавчої рецепції, крізь призму сьогодення й з урахуванням контексту, в якому жив і творив її батько, що дозволило увиразнити як творчі здобутки митця, так і вказати на прорахунки, пов'язані переважно з вимушеним дотриманням приписів соцреалізму. Авторка нариса показала творчу еволюцію письменника, простежила вдосконалення його майстерності від ранніх оповідань і повістей на робітничу тематику до історико-біографічних творів: повість «Михайло Коцюбинський» (1939), п'єси «Мужицький посол» (1945), «Червона троянда» (1954), роман «Поетова молодість» (1962). Цікавими є маловідомі факти з життя Л. Смілянського. Зокрема, з нариса дізнаємося, що вірність життєвій правді й власним світоглядно-творчим принципам стали причиною того, що він зазнавав несправедливої критики, звинувачень у «помилках націоналістичного характеру» за свої повісті «Золоті ворота» (1941) й «Софія» (1944). Важливою складовою праці є висвітлення сприйняття творчості Л. Смілянського. Авторка згадує майже всі відгуки, рецензії, передмови, літературознавчі праці, в яких ідеться про твори письменника, таким чином книжка є ще й важливим бібліографічним джерелом, розкриває дискурс рецепції творчості митця. З критико-біографічного нариса постає цілісна картина життя й творчості Л. Смілянського, що суттєво поглиблює уявлення про нього як особистість і письменника, якому судилося жити в складних умовах радянської епохи й водночас залишатися вірним своїм життєвим і творчим принципам. Книжка буде цікавою для широкого кола філологів та всіх небайдужих до питань розвитку української літератури і постатей її творців.

Наші  
презентації

І. П.